

Kaj je čisti donos?

Po zadnjih spremembah zakona o neposrednih davkih, razglašanih v »Službenih novinah« 23. decembra 1939, po katerih se zemljišča kmetovalcev, ki ne presegajo na področju ene davčne uprave 1000 din katastrskega čistega donosa, oproščajo davka (zemljarine), izvzemši občinskih doklad, marsikoga zanima, kaj je katastrski čisti donos. Za odmero zemljarine in katastrskega čistega donosa služi zemljiški kataster, ki je izdelan za vsako katastrsko občino posebej. Najbolj važna je izmera in ocenitev zemljišča. Pri ocenitvi so zemljišča razdeljena na: njive, travnike, vrtove in sadovnjake, vinograde, pašnike, planine, gozdove, jezera in močvirja, stavbišča. Ta razdelba zemlje po kulturah se pa z ozirom na kakovost zemlje razdeli še na največ osem razredov. Čisti dohodek se računa tako, da se najprej izračuna denarna vrednost srednjega letnega pridelka pri različnih kulturah. Ta vsota se zmanjša nato za 20%. Od zneska, ki nam še ostane, se odbijejo stroški pridelovanja. Ostanek je čisti katastrski donos. Za cene pridelkov in stroškov se morajo vzeti cene, ki so obstojale v poslednjih šestih letih. Na podlagi teh del se izdela katastrski izdelek, ki se mora razgrniti na občini za dobo 30 dni. V tem roku smejo kmetovalci vložiti pritožbo zoper določeno katastrsko posestno stanje in zoper ocenitev zemljišč, n. pr. da je parcela dvakrat vpisana ali ocenjena kot njiva ali vrt, dasi je v resnici travnik ali gozd itd. Vse take spremembe se morajo v katastru zabeležiti.

Čisti donos se pri nas računa še v kronah in vinarjih (oziroma golinarjih in krajcarjih), ki se pomnože s količnikom 20. Pregled tega dela je deloma razviden iz »zemljiško-posesnega lista«. Za primer vzemimo posestvo, ki obstoji iz 1 ha 63 arov 28 kv. metrov njiv (čisti donos 40.04 krone ali 800.80 din); 83 arov in 26 kv. metrov travnika (č. d. 19.92 kron ali 398.40 din); 1 ha 26 arov 63 kv. metrov vrta in sadovnjaka (č. d. 26.40 kron ali 528 din); 36 arov 38 kv. metrov vinograda (č. d. 8.22 kron ali 164.40 din); 69 arov 57 kv. metrov pašnika (č. d. 4.32 kron ali 86.40 din) in iz 1 ha 25 arov in 11 kv. metrov gozda (č. d. 5.96 kron ali 119.20 din). Torej posestvo, ki meri skupno 6 ha 7 arov in 24 kv. metrov, ima 104 krone in 86 vinarjev katastrskega čistega donosa ali pa — pomnoženo z 20 — 2097 din 20 par. Od tega čistega donosa se plačuje potem zemljarina, ki se deli na osnovni davek, ki se za vsako leto določa sproti s finančnim zakonom, in pa dopolnilni davek. Če znaša osnovni davek 10%, bi posestnik v gornjem primeru plačal 209.72 din

osnovnega davka ter 3% dopolnilnega davka, kar zneso 62.92 din, torej skupno od 6 ha 7 arov in 24 kv. metrov na leto 272.64 din zemljarine. Poleg zemljarine se pa plačujejo še občinske, banovinske in cestne doklade v zelo visokih odstotkih, katerih pa ne moremo navajati, ker so odvisni od vsakoletnih občinskih, banovinskih in drugih proračunov. Te doklade se nalagajo v toliko in toliko odstotkih na zemljarino; recimo 100% občinska doklada zviša 272.64 din davka na 545.28 din davka, itd.

Posvetu

Ujetniki iz Poljske kot delavci na Koroškem. »Slov. dom« od 4. marca poroča: Nekaj moških delavcev s Poljske je že par tednov na Koroškem, vendar so bili dodeljeni nemškemu delu države. Postopek pri dodeljevanju delovnih moči na Koroškem je tale: Kdor je v zadregi radi delovnih moči, predvsem če so bili njegovi delavci vpoklicani v vojsko, javi svojo zadrego delovnemu uradu. Če je povpraševanje dovolj veliko, da je za kritje potreb potreben cel transport, se dotičnemu delovnemu uradu dodeli skupina delavcev in delavk. Če so to Poljaki, pridejo interese določenega dne na določen kraj in počakajo na prihod transporta. Nato si izbere vsak po svojem okusu in potrebi svojo delovno moč, moško ali žensko, nakar so mu dotične osebe dodeljene. Prevzeti mora seveda odgovornost, da se bo ravnal po predpisih, ki so bili izdani za vse državo.

Poljska — pozorišče mučeništva. Poljsko prebivalstvo silno trpi pod novim režimom. V vzhodni Poljski, ki je prišla v suženjstvo boljševiških brezbožnikov, divja boj zoper vsako obliko vere, zlasti zoper katoliško Cerkev. Po najnovejših poročilih so sovjetske oblasti poslale v pregnanstvo v Sibirijo 3679 duhovnikov. Vse katoliške šole so zaprte, redovniki pregnani iz svojih naselij, hiše redovnic spremenjene v vojašnice rdečih vojakov. Uboga Poljska, ki omahuje pod težkim jarmom brezbožništva in poganstva!

Na Poljskem se z naredbo maršala Goeringa razlašča zemlja vsem poljskim lastnikom v zapadni Poljski, ki je priključena Nemčiji (znani poljski koridor do morja, Gornja Šlezija, Poznanj). To ozemlje meri okoli 80.000 kvadratnih kilometrov in ima okoli sedem milijonov prebivalcev. Tu se pripravlja prostor

Iz vsega tega je razvidno, da je katastrski čisti donos že pri malem posestvu zelo visok in ga ni zamenjati z določenimi davki, razvidnimi na zadnji strani čekovne položnice davkarije. Kmet, ki hoče vedeti za katastrski čisti donos, naj torej vzame v roke »zemljiško-posesni list«, ki ga — če ga nima doma — dobi za 20 din pri katastrski upravi. Na podlagi posestnega lista bo dognal, kako je njegova zemlja ocenjena, vede! bo obenem za stanje svojega posestva, izračunal si bo lahko na njegovi podlagi višino davkov in vedel bo, če je prost plačevanja zemljarine, kot je bilo določeno.

za naselitev nemškega prebivalstva, zlasti onih Nemcev, ki se izseljujejo iz baltičkih držav, Rusije in Italije. Poljaki bodo mogli tu ostati ne kot posestniki, marveč kot delavci.

Češko-moravski protektorat. Protektor pl. Neurath je izdal odredbo, s katero se poslopije pravniške fakultete na vseučilišču v Pragi spremeni v sedež poveljstva SS-oddelkov (narodno-socialističnih zaščitnih oddelkov), SS-policijskega ravnateljstva in drugih SS-uradov. Izdana je tudi bila odredba, da mora imeti vsako podjetje, ki posluje s prometom vsaj treh milijonov kron, nemškega komisarja. Nad Prago, Brnom, Plznom in drugimi mesti so metala angleška letala letake v češkem jeziku. Znani Konrad Henlein, voditelj sudetskih Nemcev, je kupil veleposestvo Strachovskega samostana v Pragi. Kupna cena tega veleposestva, ki leži na ozemlju zapadne Češke, je bila določena na en milijon kron. Pred dvema letoma (1938) pa je bilo to veleposestvo cenjeno na štiri milijone kron.

Veliko pomanjkanje v Rusiji. Po londonskem listu »Times« izvemo, da so razmere v sovjetski Rusiji, odkar se je zapletla v vojno s Finsko, čimdalje neznosnejše. Neki potnik, ki se je vrnil iz Leningrada, pripoveduje, da ni dobili ne sladkorja, ne mleka, niti kake druge pijače, predvsem pa primanjkuje kuriva. V Leningradu so vse bolnišnice in šole prenapolnjene ozebljih vojakov. Zgodi se, da ves teden ni dobili kruha. V Moskvi skozi ves mesec januar ni bilo mogoče dobiti ne mesa, mleka, masla, soli, sladkorja, kuriva, niti petroleja. Cene živežu so skočile za 60%. Po drugih mestih sovjetske Rusije je pa še slabše kot v Moskvi. Vse to pomanjkanje ni nastalo radi tega, ker ni hrane, ampak radi ne-

»Tako vrednost, da ti dam svoje življenje, če hočeš,« je tiho odgovorila Nataša.

»Nataša! Ti...«

»Postanem tvoja žena!« ga je prekinila deklica.

»Nataša, ali prav slišim? Ti bi hotela postati moja žena?«

»Da!«

»Nataša, ta dan je zame začetek novega življenja. Moja dolgoletna želja se je uresničila... Sedaj najprej dovoli, da preženem boljševike iz naše domovine in pripeljem nazaj naše duhovnike. Potem se bova poročila. O Bog, pomagaj, da se bo vse to posrečilo!«

Zavila sta v ulico in se počasi bližala domu. Molčala sta, zatopljena vsak v svoje misli.

Nataša se ni čutila več osamljeno. Spet je zaupala v življenje, ker bo nekega dne postala Fedorjeva žena. Napram njemu je vedno gojila prijateljska čustva. Ta čustva so postajala vse močnejša, a se ni zavedala, da so polagoma prehajala v ljubezen. Šele sedaj se je zavedla, da Fedor zadnji čas zanjo ni bil samo prijatelj, temveč nekaj več...

Fedor je mislil na Natašo, na vstajo, na zmago, na srečne čase, ki bodo zasijali njegovi domovini po izgonu boljševikov, in njemu ob strani ljubljene žene...

Ko sta Nataša in Fedor stopila v kuhinjo, se je mati vzdramila. Vstala je in jima šla naproti.

»Kje je oče?« je s strahom vprašala. »Zakaj ni prišel z vama?«

Nataša in Fedor sta stala pri vratih, sklanjala glave in molčala.

Iz sosedne sobe se je slišal Petrov glas:

»Kje je oče?«

Spet nobenega odgovora. Tišina, ki je vladala v kuhinji, je motil suhi kašel, ki je prihajal iz sobe.

Iz materinih oči je zrla groza. Njen glas se je tresel, ko je spet vprašala:

»Kje je oče? Govorita!... Povejta, kaj se mu je primerilo?«

Fedor je dvignil glavo in spregovoril:

»Nataša je šla v vas poizvedovat po očetu...«

»Vem!« je vročično pripomnila mati.

»Ker v vasi niso vedeli zanj, se je podala k reki, ker je mislila, da je tam.«

»In?« je drhte vprašala Elza.

»Ni ga našla.«

»Zakaj ni šla k šubinu? On gotovo ve zanj, ker je ribiče snemljaj.«

»Tudi pri njem je bila.«

»In kaj je zvedela?«

čajo o novih nabavah, bodo vsak takšen primer najprej točno proučili.

Potovanje bankovec. Neke ameriška trgovska zbornica je napravila poseben poskus, da bi zasledovala potovanje nekega bankovca. Na ta bankovec, ki ga je prvič dala v promet, je pritrčila listek z opozorilom, naj bi vsak, ki bo bankovec dobil v roke, nanj zapisal, kaj je z njim plačal. Čez dva tedna je bankovec prejel neki brivec. Iz zapisov je bilo razvidno, da je bankovec v tem času sedemindvajsetkrat menjal lastnika. Petkrat so ga uporabili za plačilo morda, tobaka in cigaret, razen tega so z njim večkrat kupili slanino, pralni prašek, naravnice, zobno kremo in potrebščine za avto.

(Dalje sledi)